

tsebo
African Expertise
Global Standards

Leano le Kgahlanong le Boqhekanyetsi le le Kgahlanong le Bobodu

(Le sebetsa ho yohle mefuta, dikarolo, diteko tse kopanetsweng, bathusi, banehelani ba ditshebeletso, balaodi le basebeletsi ba Tsebo Solutions Group)

1. Selelekela

Tsebo Solutions Group (Proprietary) Limited, motswadi wa yona wa Group le bathusi ba yona (ka kopanelo ba bitswa e le "Group" le/kapa "Group") ba itlamme ho maemo a hodimodidimo a ditshebeletso tsa bodulo le tsa kgwebo. Tsebo e na le leano la ho se tisetse ho hang ho boshudu, bobodu le ditshusumetso.

Khoutu ya rona ya Boitshwaro le Ditshebeletso tsa Kgwebo tse Lokileng ("Khoutu ya Boitshwaro") di bontsha boinehelo bona, di nehela ka ditataiso tsa batsi le maemo a hlalosing kamoo re tsamaisang kgwebo ya rona kateng.

Leano le Kgahlanong le Boqhekanyetsi le le Kgahlanong le Bobodu le tsepamisitse ka botebo bo matla dikarolong tse ding tse seng di kenyeleditse ho Khoutu ya Boitshwaro le Ditshebeletso tsa Kgwebo tse Lokileng. Sepheo sa lona ke ho thusa basebeletsi ba Tsebo ho hlwaya le ho phema maemo a ka tloang melao e kgahlanong le boqhekanyetsi le e kgahlanong le bobodu mme le tshwanela ho balwa mmoho le Khoutu ya Boitshwaro.

Ho utlwisisa melao e kgahlanong le boqhekanyetsi le e kgahlanong le bobodu ha ho bobebe ka nako tsohle. Basebeletsi ba tlameha ho tlwaela melao e hlalosing leanong lena le ho ikgopotsa kgafetsa kutlwisiso ya melao ena. Ha leano lena le sa o nehe tataiso e lekaneng ya mokgwa wa ho tswela pele boemong bo itseng, eletsana le mookamedi wa hao ya haufi kapa Ofisiri e Kgolo ya Phethahatso (Chief Compliance Officer).

Boqhekanyetsi ke tlolo ya molao mme bo ka pepesa wena le Group dikotlong le ditefiso tse itseng esita le ho kwallwa tjhankaneng. Ho feta moo bo kgahlanong le makgabane a rona. Ho ya ka mabaka ana, ho ikobela leano lena ke tlamo ya Group le ya basebeletsi bohle ba Group.

Ha o hlokomela mosebeletsi ofe kapa ofe ya kenakeneng diketsong tsa boqhekanyetsi, o tlameha ho tlaleha ketso e jwalo ntle le tieho ho Tip-Offs Anonymous mohaleng wa tshohanyetso wa 0800 003317 kapa romela imeile ho Tsebo@tip-offs.com kapa bua le mookamedi wa bona ya haufi, Ofisiri ya Molao ya Group kapa Internal Audit.

Tsebo o thibela ka thata boiphetetso kgahlanong le motho ofe kapa ofe ya hlalising kapa ya thusitseng ho shebana le ketso ya mofuta ona.

Tsebo e itlamme ho ikobela melao e jwalo dinaheng tsohle moo e sebetsang teng kapa moo dihlahiswa tsa yona di rekiswang kapa di romelwang teng. Bohle re abelana ka boikarabelo ba ho ikobela leano lena.

2. Setatemente sa Leano le Ntlhakemo

2.1 Kakaretso ya Setatemente sa Leano

Tsebo e tla etsa tshebetso ya kgwebo feela ka ho ikobela molao. Hona ho bolela hore re ke ke ra neha matla, ra lefa, ra tshepisa kapa ra nehela eng kapa eng ho mosebeletsi wa mmuso hore re mo susumetse ka ho seng molaong hore motho eo a etse molemo malebana le Tsebo.

Re ke ke ra kopa kapa ra neha matla motho ofe kapa ofe ho etsa tefo, tshepiso kapa nehelo e jwalo. Boitshwaro bo jwalo bo bopa boqhekanyetsi mme ke boitshwaro ba kgwebo bo sa amoheleng hohle moo Group e sebetsang teng kapa moo dihlahiswa tsa yona di rekiswang kapa di romelwang teng.

Ho hloleha ho ikobela le efe ya dipehelo tsa leano lena ke tlolo e kgolo, mme e ka ba le sephetho sa kgato ya kgalemo, ho kenyeletsa le phediso ya mosebetsi, esita le diqoso tsa tlolo ya bodulo kapa ya molao.

Ho feta moo, Group, balaodi ba yona, basebeletsi le diakgente tsa yona ba thibetswe ho neha, ho nehela kapa ho tshepisa ho neha eng kapa eng ya boleng ho mosebeletsi wa mmuso ka sepheo sa ho fumana ka ho seng molang kapa ho boloka kgwebo efe kapa efe kapa molemo ofe kapa ofe o mong.

Thibelo ena e tshwanela ho tolokwa ka bophara. Maikutlo a latelang a a hlokeha ho utlwisisa ntlhakemo ya thibelo kgahlanong le ho qhekanyetsa basebeletsi ba mmuso.

Ho neha – ha o thibetswe ho etsa le efe tefo, mpho, nehelo kapa tshepiso e otobileng, hape o thibetswe ho e etsa ka mokgwa o sa tobang.

Eng kapa eng ya boleng – e kenyeletsa e seng feela tjhelete le dintho tsa boleng ba tjhelete empa hape le dimpho, phomose, madulo le efe kapa efe ntho e nngwe e tshwarehang kapa e sa tshwarehang ya boleng ntle le e dumelletsweng ho ya ka Leano la Dimpho la Tsebo (Tsebo Gifts Policy).

Ka ho sa tshwanelehang – Boikemisetso bo sa tshwanelehang bo teng ha ntho efe kapa efe e nehwa mosebeletsi ka sepheo sa ho susumetsa diketso kapa diqeto tsa mosebeletsi, ho susumetsa mosebeletsi ho tlola melao ya mosebetsi wa hae kapa ho fumana eng kapa eng e nngwe e molemo ntle le toka.

Kgwebo kapa molemo – tefo efe kapa efe e sa tshwanelehang mabapi le kgwebo ya Group e thibetswe, ho kenyeletsa ditefo tsa ho fumana kgwebo ya mmuso kapa ho fumana le ofe kapa ofe molemo o mong.

2.2 Ntlhakemo ya Leano

Leano lena le hlalosa maemo a tlase ao basebeletsi bohle ba Group ba tlamehang ho a boloka ho thibela ditlolo tsa melao, melawana le dipehelo tse sebetsang kgahlanong le boqhekanyetsi. Ha o le boemong bo ka tsosang ngongoreho e kgahlanong le boqhekanyetsi kapa ha o se na bonnete mabapi le mokgwa wa ho tswela pele, bua le mookamedi wa hao ya haufi, Ofisiri ya Molao ya Group kapa Internal Audit.

Ho feta moo, ha o belaela kapa o na le lebaka la ho belaela hore mosebeletsi kapa molekane wa kgwebo o sebedisa esita le ditjhelete tsa hae ho etsa ditefo tse jwalo, o tlameha ho tlaleha dipelaelo tsa hao ho mookamedi wa hao ya haufi, Ofisiri ya Molao ya Group kapa Internal Audit.

3. Ke mang Ofisiri ya Mmuso?

Ofisiri ya mmuso e kenyeletsa mang kapa mang, ho sa kgathaletsehe boemo, eo e leng:

- Ofisiri kapa mosebeletsi wa mmuso ofe kapa ofe wa lehae, wa provense kapa wa naha; (ho etsa mohlala, ditho tsa palamente, diofisiri tsa mapolesa, ditimamollo, ditho tsa masole, basebeletsi ba lekgetho, bahlahlobi ba meedi kapa tsa bophelo, jj.)
- Motho ofe kapa ofe ya sebetsang boemong ba ofisiri kapa lebitsong la mmuso ofe kapa ofe kapa mokgatlo wa bohle wa matjhaba (ho etsa mohlala, moeletsi ya molaong ho mmuso);
- Ofisiri kapa mosebeletsi ofe kapa ofe wa mokgatlo wa dipolotiki;
- Nkgetheng ofe kapa ofe wa ofisi ya dipolotiki; mmoho
- Le motho ya haufi ka tswalano (ho etsa mohlala, motswadi, ngwaneno, molekane wa lenyalo kapa ngwana) wa motho ofe kapa ofe wa ba ka hodimo;
- Molaodi, ofisiri, moemedi, akgente kapa mosebeletsi wa kgwebo efe kapa efe ya mmuso kapa e laolwang ke mmuso kapa Group (ho bolelang hore mmuso o na le seabo se itseng ho thepa (setoko) kapa kgwebo, kapa ke monga seabo se seholo ka ho fetisisa, kapa o laola setheo ka bolaodi ba wona, ditho tsa lekgotla kapa ka mekgwa e meng);
- Ofisiri kapa mosebeletsi wa mokgatlo wa bohle wa matjhaba (ho etsa mohlala, Matjhaba a Kopaneng (United Nations), Komiti ya Diolimpiki ya Matjhaba (International Olympic Committee), Sefapano se Sefubedu sa Matjhaba (International Red Cross), Mokgatlo wa Lefatshe (World Organisation), jj.).

4. Dimpho

Tsebo e na le Leano la Dimpho le ikemetseng. Leano lena le tshwanela ho balwa le bapile le leano leno. Ha ho na le pherekano efe kapa efe kapa ha o se na bonnete ka ho tshwaneleha ha mpho, kahoo o tshwanela ho bala leano la Dimpho mme o botse mookamedi wa hao ya haufi, Ofisiri ya Molao ya Group kapa Internal Audit.

Basebeletsi le balaodi ha ba a tshwanela ho nehela kapa ho amohela dimpho, phomosetso, kapa le ofe o mong molemo wa botho kapa tokelo e ka phephetsang ka tsela efe kapa efe kapa ya bonahala e phephetsa ho se be leeme phethisong ya mesebetsi ya bona jwalo ka ha ho hlalositse molaong o sebetsang o kgahlanong le boqhekanyetsi le kgahlanong le bobodu.

Moo ntho efe kapa efe e nehwa mosebeletsi kapa molaodi le/kapa setho se haufi sa lelapa sa mosebeletsi kapa sa molaodi ka boleng bo ka tlase ho ba mmaraka, ditataiso ho fumana kgohlano ya thahasello e ka ba:

- Boleng kapa ho etsahala kgafetsa ha nehelo e fetang maemo a kgwebo a sebetsang le ho ananela maemo a botho a mosebeletsi kapa molaodi ya amehang;
- Ha kamohelo ya nehelo e jwalo e hlokomelwa ke setjhaba, kamohelo ya nehelo e jwalo e ka senya tshepo eo monka-karolo a ka bang le yona ho Group kapa e ka ba le sephetho se amahang hampe setumo sa Group; hape
- Ana nehelo ke ya mofuta oo Group a ka, maemong ohle a kgonahalang, se ke a kgutlisetsa nehelo?

Maemong moo ho bonahalang hore ha ho a tshwaneleha ho amohela ntho, mosebeletsi le/kapa molaodi o eletswa:

- Ho hana nehelo ka bohlale; kapa

- Maemong a kgethehileng, ha ho latola nehelo e jwalo ho ka baka ditlhong kapa ha utlwisane bohloko motho ya etsang nehelo, mosebeletsi a ka amohela nehelo lebitsong la Group mme a tsebise mookamedi wa hae ya haufi le Molaodi wa Thekiso (Marketing Director), ho etsetsa hore kgato e tshwanelehileng e ka nkuwa;
- Latela Leano la Dimpho (Gifts Policy) le sebetsang la Group mabapi le ho e tlaleha le makgabane a amohelohileng; mmoho
- Le ho tlaleha ntho registareng e molaong ya dimpho tsa Group e polokelong ya Molaodi wa Thekiso (Marketing Director).

Ho feta moo, mosebeletsi kapa molaodi e mong le e mong wa Group eo, ntle ha ho dumetswe ho ya ka Leano la Mpho (Gift Policy):

- Ka ho tobileng kapa ka ho sa tobang a nehela/ a dumela ho neha/nehela motho ofe kapa ofe e mong kgotsofalo hore motho eo a sebetse ka mokgwa o seng molaong kapa o fetohang tello ya bolaodi kapa e reretsweng ho fihlella sephetho se hlokanang toka;
- Ka ho tobileng kapa ka ho sa tobang ho neha kapa ho amohela kgotsofalo ho tshwaetso e sa lokang kgothaletso, phethahatso kapa phumano ya kontraka; hape
- Ka ho tobileng kapa ka ho sa tobang ho nehela kapa ho amohela kgotsofatso ka sepheo sa ho tshwaetsa nehelo kapa kgulo ya tendara o molato wa tlolo ya molao wa bobodu ho ya ka Molao wa Thibelo le Phedisano ya Mesebetsi ya Bobodu (Prevention and Combating of Corrupt Activities Act) eo Group e tlamehileng ho e tlaleha mapoleseng.

5. Dikamano tsa Dipolotiki, tsa Dithuso tsa Mosa le e meng Mesebetsi ya Setjhaba le Kgwebo

Ka kakaretso re ke ke ra lebella kgohlano ya ditabatabelo e tla hlaha ho kamano ya molaodi kapa ya mosebeletsi ya mekgatlo ya ka ntle ya botsebi, ya dipolotiki, ya bodulo kapa ya dithuso tsa molemo kapa (ka ho laolwa ke tumello e ngotsweng pele ya Group) e tswang ho balaodi kapa batshepuwa ba diabo ba ditheo tsa kgwebo tse sa hlodisaneng ka kgwebo le Group.

Kopo efe kapa efe e jwalo e tshwanela ho romelwa ka ho ngotsweng ho Ofisiri ya Phethahatso e ka Sehloohong (CEO). Mosebeletsi o tshwanela ho senolela CEO ditshebetso dife kapa dife tse jwalo moo mosebeletsi a nang le lebaka la ho kgolwa hore memo ya ho ya sebetse le ho ofe mekgatlo o jwalo e nehetswe haholoholo hobane khiri ya motho ho Group kapa moo ho nang le kamano ya thahasello ya Group kapa boikarabelo.

Ka sepheo sa ho phema nehelo e jwalo, ntle ha e dumetswe ke CEO, ka ho ngotsweng, mosebeletsi o tla tlohela ho sebedisa Group kapa meaho ya yona bakeng sa diketso tsa mosa, tsa dipolotiki kapa maikemisetso a mang a kantle ho mesebetsi e tlwaelehileng ya mosebeletsi le maikarabelo.

6. Dimpho tsa Mosa

Ho etsa bonnete ba hore ha ho dimpho tse tla sebediswa ho pata boqhekanyetsi, mme ha ho mpho e ka nkuwang jwalo ka boqhekanyetsi, mpho efe kapa efe e nehwang lebitsong la Tsebo e tshwanela ho etswa tlasa Tsebo Foundation mme e tshwanela ho latela ditataiso tse latelang:

- Kopo efe kapa efe ya thuso e tlameha ho etswa ka ho ngotsweng mme e tlameha ho hlalosa ka botlalo sepheo sa thuso ya mosa, le lebaka lefe kapa lefe la kgwebo, mmoho le dintlha tsohle mabapi le moamohedi.

- Moamohedi o tlameha ho lekolwa ho tiisa hore ke mokgatlo wa thuso o molaong.
- Moamohedi o tlameha ho lekolwa ho tiisa hore ha a na dikamano le ofisiri ya mmuso e maemong a ho etsa mohato kapa ho nka qeto molemong wa Tsebo
- Maemong a ho belaela, lefapha la molao le tshwanela ho nnetefatsa hore mpho e molaong tlasa melao e ngotsweng le dipehelo tsa naha moo mpho e tla etswa teng.
- Mpho e tlameha ho dumellwa ka ho ngotsweng pele ho nako ke Tsebo Foundation ho ya ka tumello le ditshebetso tsa yona.
- Thuso e tlameha ho ngolwa ka ho nepahetseng ho ya ka tumello ya Tsebo Foundation.

7. Ditefo tsa Phethahatso

E ka ba tlwaelo ya lehae hore dikgwebo di etse ditefo tse nyane ho diofisiri tsa mmuso tse fumanang meputso e tlase hore di potlakise kapa di phethahatse mesebetsi ya tlwaelo ya mmuso eo diofisiri tse jwalo di se nang boikgethelo. Mehlala ya mesebetsi ya tlwaelo, diketso tse se nang boikgethelo di kenyeletsa ho nehela ka tshireletso ya mapolesa, ho nehela di-visa kapa ditshebeletso tsa thuso, kapa ho hlophisa makgetho a dintho tse kenang.

Ditefo tse jwalo di bitswa "ditefo tsa phethahatso". Ditefo tsa phethahatso di thibetswe tlasa leano lena jwalo ka ha e le diketso tsa bobodu.

8. Tshwaro e Nepahetseng ya Ditjhelete

Dibuka, direkoto le diakhaonte tsa Group di tshwanela ho bontsha ka ho nepahetseng le ho nang le toka, le ka botlalo tsohle dithekisetsano le diphumano le ditsamaiso tsa thepa ho ya ka maemo a hodimodimo a botshepehi le dintlhatheo tse amohelehileng ka bophara tsa poloko ya dibuka.

Ha ho molaodi kapa mosebeletsi ya tla etsa ditlaleho tsa leshano kapa tse lahlehisang ho batshwari ba dibuka ba ka hare kapa ba kantle ba Group mabapi le tlhophiso, tekolo ya dibuka kapa tlhahlobo efe kapa efe ya tlaleho kapa ntho e nngwe ya ditjhelete.

Ha ho tefo e etsuwang kapa e tla etsuwa e tla dumellwa ntle le ditokomane tse anetseng tsa tshehetso kapa ka sepheo sa hore kapa kutlwisiso ya hore tefo e jwalo ke ya sepheo ntle le seo se hlalositsweng ditokomaneng tse tshehetsang.

9. Ho se be teng ha puello

Group ha e dumele ho etsa tefo efe kapa efe ya mofuta ofe kapa ofe (dimpho, dithuso, jj.) ho tshwaetsa ketso kapa qeto efe kapa efe e amanang le kgwebo ya Group.

Ha ho molaodi, mofani wa tshebeletso, moreki, mokontraka, mosebetsi mmoho wa boiteko kapa mosebeletsi wa Group ya tla etsa, nehelo, tshepiso kapa nehelano ya matla tefo e seng molaong kapa e sa tshwanelehang ya mofuta ofe kapa ofe, nakong eo a tseba hore tefo e jwalo e reretswe boqhekanyetsi, tefo e feletseng kapa pusetso tekong ya ho qobella motho ofe kapa ofe ho nehelana ka menyetla ya kgwebo ho Group kapa ho thibela hore menyetla efe kapa efe ya kgwebo e se ke ya hanelwa/ ya hulwa ho Group.

Batho ba ikemetseng ba a lemoswa hore boitshwaro bo jwalo bo ka ba le diphetho tse mpe bakeng sa Group le motho ya amehang, ho kenyeletsa empa ho sa fella ho qoso ya tlolo ya molao le bodulo mme Group e tla fuputsa mme e latele diqoso dife kapa dife tse jwalo ho ya diphethong tse feletseng tsa molao.

Ditjhadimo tsa Group mabapi le bosiyi ba puello di tshwanela ho bolelwa ka ho hlakileng ho mekga yohle e etsang kgwebo le Group.

tsebo

*African Expertise
Global Standards*

Ho feta moo, basebeletsi ha ba a dumellwa ebang ke nakong ya khiri ya bona kapa nakong ya dikgwedi tse 12 ka mora moo ho buella kapa ho ngoka basebeletsi ba Tsebo ho siya mosebetsi wa wona ha Tsebo. Tlamo ena ke e tswelang pele mme e tla sebetsa ka mora ho fela ha khiri ka lebaka lefe kapa lefe bakeng sa nako ya dikgwedi tse 12 ho tloha letsatsing la ho fela ha khiri. Basebeletsi ba amohela hore Tsebo o na le tokelo ya ho qobella pehelo ena ka mora hore mosebetsi a tsamaye le ho tseka ditshenyehelo dife kapa dife e ka bang le tsona ka lebaka leo.

10. Dikamano le Mebuso

Group e hlompha taolo ya mebuso dinaheng tseo e tsamaisang kgwebo ya yona ho tsona. Kahoo ke tlamo hore balaodi le basebeletsi ba boloke kamano ya nnete, e bonaletsang le e hlomphang mmuso le diakgente, diofisiri le basebeletsi ba wona.

Balaodi le basebeletsi ba tlameha ho nnetefatsa hore ha Group e nehelana ka tsebo ho baemedi ba mmuso, tsebo eo e nepahetse e a utlwahala mme e ikobela melao le diphelelo tse sebetsang tse amanang le ho nka karolo ha koporasi mererong ya setjhaba.

11. Batho ba Bang

Batho ba Bang: Ke Bomang Mme Keng Ha Ba Kgathala?

Ditsietsi tsa boqhekanyetsi hangata di kenyeletsa batho ba bang. Motho ofe kapa ofe kapa setheo se sebetsanag bitsong kapa ka tlasa taolo ya Tsebo, jwalo ka akgente, bahasanyi, baeletsi kapa balekane ba kopanetseng boiteko ("Batho ba Bang") le bona ba tlameha ho ikobela leano lena.

Ka hobane melao e kgahlanong le boqhekanyetsi "e sa tobang" esita le ditefo le dinehelo tse sa tobang, Tsebo le wena le tla behwa molato bakeng sa boitshwaro ba Batho ba Bang ha re tseba kapa re tshwanetse ho tseba ka boitshwaro bo kgahlanong le molao. Ho "ikwala mahlo" kapa ho se tsotelle "ditlhokomediso" tsa hore ntho e itseng e fosahetse ha ho etse hore Tsebo kapa wena o se be molato wa tlolo ya molao.

Ho neha matla Motho e Mong ho etsa ntho e itseng o ke keng wa e etsa ka ho otloloha ke tlolo ya leano lena.

Bohlale bo Tshwanelehileng

Pele o kena kontrakeng efe kapa efe le Motho e Mong, pele o tlameha ho etsa phuputso e amohelohileng ya boitshetleho ba hae, setumo, le bokgoni ho tsa kgwebo. Phuputso ena e bitswa bohlale bo tshwanelehileng mme e tlameha ho ngolwa fatshe.

Khopi ya faele bohlale bo tshwanelehileng e tla bolokwa le lefapha le kenang kontrakeng bakeng sa lehlakore/ setheo seo Tsebo e qetella e kene kontrakeng le sona.

Puseletso le Ditefo tsa Batho ba Bang

Puseletso ho Batho ba Bang e tlameha ho amoheloha ho ya ka tsa kgwebo mme e tsamaelane le mesebetsi e entsweng e le ka nnete. Dikontraka ka kakaretso di tshwanela ho nehelana ka puseletso e tsitsitseng bakeng sa mesebetsi e kgethehileng, e kgethehang mme di tshwanela ho phema dikontraka tse thehilweng dipesenteng tse kgolo tsa dikhomishene le ditefo tsa katleho.

Ditefo tsa Batho ba Bang di tlameha ho etswa ho ya ka diphelelo tsa dikontraka tsa bona; ka ho ikgethang, ke tlolo ya leano lena ho ananela dikopo tsa Batho ba Bang ho tjhentjha diphelelo tsa dikontraka ka:

- Ho nyolla kapa ho theola ditjhelete tseo ho dumellanweng ka tsona invoiseng efe kapa efe ha ho se na motheo wa nnete, o ngotsweng; kapa
- Ho romela di-invoice tse phetaphetang ha o belaela hore di-invoice tse jwalo di ka sebediswa ka mokgwa o kgahlanong le maemo, mekgwatshebetso ya Tsebo kapa melao e sebetsang kapa ka mokgwa o mong di sebediswa ka mokgwa o sa lokang.

Dikontraka tse nehelang ditefo ho batho ba bang ntle ho sehlopha sa kontraka, kapa ditefo ho dinaha tse ding ho na le moo setheo se sebetsang teng sa sehlopha sa kontraka, di tlameha ho amohelwa pele ho nako ke Molaodi ya Okametseng (Managing Director).

Ditlamo tsa Kontraka tsa Batho ba Bang

Dikontraka di tlameha ho fupara dinyehelo le ditiisetso mabapi le dikgotsofatso tsa leano lena le Khoutu ya Boitshwaro

12. Baeletsi, Diakgente le Baphatlalatsi

Ha ho mosebeletsi wa Group ya ka bolokang moeletsi, akgente kapa mophatlalatsi ho fihlela bohlae bo tshwanelehileng bo lekaneng bo etsuwa ho etsa hore mosebeletsi a qete ka tiisetso e amoheleng hore moeletsi, akgente kapa moemedi o a utlwisisa mme o tla phetha ka botlalo maano a Group. Khiri efe kapa efe ya baeletsi e tlameha ho amohelwa ho ya ka tokomane ya Meedi ya Bolaodi (Limits of Authority).

Setheo sa Tsebo se tlameha ho ba le tumellano e ngotsweng le e mong le e mong wa baeletsi ba hae, diakgente le baphatlalatsi mme tumellano e tlameha ho tlama ka ho ikgethang sehlopha ka seng ho ikobela molao o sebetsang o Kgahlanong le Boqhekanyetsi le o Kgahlanong le Bobodu moo o sebetsang jwalo ka ha eka o sebetsa ho yona ka ho otloloha.

Ha ho lekolwa bokgoni ba baeletsi, diakgente le baphatlalatsi le nakong efe kapa efe e latelang ya kamano le mekga e jwalo, basebetsi ba Tsebo ba tlameha ho ela hloko 'ditlhokomediso' dife kapa dife tse ka bang teng kapa tsa hlahla. 'Tlhokomediso' ke nnete kapa boemo bo sebetsang jwalo ka letshwao la temoso la hore mothusi a ka sebetsa ka bobodu. Ke boikarabelo ba mosebeletsi ya hlokomelang temoso ho rarolla temoso e jwalo ka ho tswela pele ho fuputsa kapa ho romela morero ho ofisiri e tshwanelehileng ya Tsebo.

13. Boitshwaro

Ha motho ya ikemetseng eo leano le Kgahlanong le Boqhekanyetsi le le Kgahlanong le Bobodu le sebetsa, a tlola leano lena Tsebo o na le tokelo ya ho kgalema kapa ho fedisa khiri ya motho ofe kapa ofe ya jwalo kapa ho fedisa dife kapa dife dithekisetsano kapa dikontraka e nang le tsona le mokgatlo o tlolang molao. Batho bohle bao leano lena le sebetsang ho bona ka hona ba hlakola molato mme ba tshwara Group e se na kotsi kgahlanong le ketso efe kapa efe eo Group e ka e nkang kgahlanong le lehlakore le tlolang molao le ditshenyehelo dife kapa dife tse latelang, ditjeo, ditseko kapa ditahlehelo tse hlahang ka lebaka leo.

Tsebo hape a ka tlanngwa ke molao ho kgetha kapa ka boithaopo ho tlaleha ditlolo tsa leano lena le/kapa Khoutu ya Boitshwaro ho South African Police Services mme mokga o tlolang molao o amohela ditokelo le ditlamo tsena mme o nka Group e se na kotsi kgahlanong le efe kapa efe ya ditshenyehelo, ditjeo, ditseko kapa ditahlehelo tse hlahang ka lebaka la hona.

SEHLOMATHISO HO LEANO – TATAISO E EKETSEHILEN

Mehlala ya Diqhekanyetso –Ho Susumetsa Ofisiri ya Mmuso le Diketso tse Sa Lokang kapa Boitshwaro bo Molemong wa Tsebo

Tse latelang ke mehlala ya dintho tsa boleng tseo, ha di nehwa ka sepheo se sa lokang kapa tlasa maemo a sa lokang, di ka ba kgahlanong le molao:

- Tjhelete, dintho tse lekanang le tjhelete (mohl., ditjheke tsa mpho) dikadimo ho diofisiri tsa mmuso, ditho tsa malapa a bona kapa balekane (balekane ba kenyeletsa mang le mang ya hlahositsweng ka hodimo);
- Ditefo tsa maeto kapa diphomosekiso tsa diofisiri tsa mmuso, ditho tsa malapa a bona kapa balekane;
- Dithuso, ho kenyeletsa dinehelo tsa khiro kapa ditjhoriso tsa mosebetsi ho diofisiri tsa mmuso, ditho tsa malapa a tsona kapa balekane;
- Dimpho (mohl. diphefumo, mabenyane, tshebediso ya botho ba mokgatlo) diofisiri tsa mmuso, ditho tsa malapa a tsona kapa balekane;
- Dimpho ho thuso e amanang kapa e tshehetswang ke ofisiri ya mmuso, ditho tsa lelapa la hae kapa balekane; le
- Dithuso tsa dipolotiki ho mekgatlo ya dipolotiki kapa bonkgetheng.

Mehlala ya ho tshwaetsa ka ho sa lokang ofisiri ya mmuso

- ho etsa molemo malebana le Tsebo ho kenyeletsa, empa ha ho a fella ho, nehelo ya mpho, kapa le eng feela e nngwe ya boleng, ho sa kgathaletsehe hore ke boleng bo bonyane moo:

- Ofisiri ya mmuso e ne e ke ke ya etsa ho itseng hoja ha o ka wa nehela ka mpho ho atisa menyetla ya hore ofisiri ya mmuso e tla etsa ketso e jwalo; le hore
- Ofisiri ya mmuso e na le kgetho ya ho etsa kapa ho se etse qeto e itshetlehileng ho mpho.

Mehlala e itseng ya molemo wa kgwebo e sa tshwanelehang

E kenyeletsa, empa ha e a fella, ha ofisiri ya mmuso:

- E iphanya tlolo ya molao kapa e tiisetse ho se ikobele melao e tshwanelehileng (mohl., melao ya tikoloho kapa ya polokeho ya basebetsi);
- Ha a phethe mosebetsi oo ka mantswa a mang o tshwanetseng ho etsuwa (mohl., ha a etse tlhahlobo e hlokwang pele ho ntshuwa lengolo la tumello);
- O fokotsa ditjhelete tsa lekgetho mme o nehela ka tshebetso ya lekgetho e molemo.

Hopola:

- Tlhahiso feela ya hore ofisiri ya mmuso e tshwaeditswe e ka hlahisa qoso ya hore boqhekanyetsi bo entswe.
- Esita le teko ya ho qhekanyetsa ofisiri ya mmuso ha e a amohelwa. E ntse e le tlolo ya molao leha nehelo e sa ka ya amohelwa kapa tefo e sa fihlella sephetho se lakatswang.
- Esita leha ho se boikemisetsa ba tshwaetsa e sa lokang ya ofisiri ya mmuso, ho ntse ho na le kotsi ha moamohedi a tshwaeditswe ka ho sa tshwanelehang, kapa ha moamohedi a bona mpho jwalo ka teko ya ho mo tshwaetsa ho sebetse ka molemo malebana le Tsebo.
- Esita le pono ya kuno e seng molaong e ka baka ditlhong ho Tsebo, e senye setumo sa yona mme e qose mekgatlo ho lefa ditefiso tse kgolo tsa puella ho itshireletsa.